

Stadsbyggnadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2025-09-30

Diarienummer:
KSN-2025-02929

Handläggare:
Christian Blomberg

Skrivelse till Statens fastighetsverk angående aviserade markförsäljningar – Salsta slott

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** avge skrivelse, enligt ärendets bilaga 1, till Statens fastighetsverk, samt
2. **att** översända en kopia av skrivelsen till Riksantikvarieämbetet.

Ärendet

Statens fastighetsverk aviserade i december 2024 en potentiell försäljning av Salsta slott med tillhörande mark i Vattholma. En försäljning kan påverka både bevarandet av kulturarvet och genomförandet av större infrastruktursatsningar i kommunen. Mot denna bakgrund föreslås att Uppsala kommun avger skrivelse.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen och kommunledningskontoret.

Föredragning

Statens fastighetsverk publicerade den 12 december 2024 en uppdaterad avyttringsplan där 37 fastigheter ingår för prövning av försäljning. Bland dessa finns Salsta slott med tillhörande mark i Vattholma. Slottet är statligt byggnadsminne sedan 1993 och hade över 14 000 besökare under 2024. Det är en betydelsefull kulturmiljö, ett regionalt besöksmål och en resurs för landsbygdsutvecklingen.

Försäljningen kan även påverka kommunens möjligheter att lösa markfrågor kopplade till större infrastrukturprojekt, exempelvis fyrspårsavtalet som slöts 2017 med staten.

Uppsala kommun uppmanar därför Statens fastighetsverk att säkerställa:

- En tidig och nära dialog med kommunen inför markförsäljningar.
- Samordning med andra statliga aktörer för att värna kulturarv och samtidigt underlätta infrastrukturprojekt.
- Att Salsta slott förvaltas och utvecklas med hänsyn till dess unika kulturhistoriska värden och potential för landsbygd och besöksnäring.

Riksantikvarieämbetet föreslås erhålla kopia av skrivelsen eftersom ärendet berör kulturmiljöfrågor och besöksmål med kulturhistorisk betydelse.

Ekonomiska konsekvenser

Att avge skrivelsen medför inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 30 september 2025
- Bilaga 1, Skrivelse till Statens fastighetsverk angående aviserade markförsäljningar – Salsta slott

Stadsbyggnadsförvaltningen

Birgitta Pettersson
Stadsdirektör

Christian Blomberg
Stadsbyggnadsdirektör

Kommunstyrelsen
SkrivelseHandläggare:
Christian BlombergGD Max Elger
Statens fastighetsverk
Kopia: Riksantikvarieämbetet

Behov av statlig samordning och tidig dialog kring aviserade markförsäljningar – Salsta slott

Uppsala kommun yttrar sig med anledning av de markförsäljningar som Statens fastighetsverk har aviserat, där Salsta slott ingår.

Kommunen vill betona vikten av statlig samordning och tidig dialog inför markförsäljningar. Detta är särskilt viktigt för att värna kulturarv och landsbygdsutveckling samt säkerställa viktiga infrastruktursatsningar.

Salsta slott är ett av landets främsta barockslott och ett välbesökt kulturarv med över 14 000 besökare under 2024. Slottet har stor betydelse för både kulturmiljön och landsbygdens utveckling i Vattholma. En försäljning på den öppna marknaden riskerar att försvåra såväl kulturarvsarbetet som utvecklingsmöjligheter inom besöksnäring och lokalt näringsliv.

Kommunens förmåga att utveckla besöksmål kan ligga till grund för nya samarbeten mellan Statens fastighetsverk och kommunen. En möjlig inriktning är att Statens fastighetsverk tar fortsatt ansvar för det byggnadsminnesmärkta slottet medan kommunen bidrar på andra sätt för att ytterligare stärka Salsta slotts ställning som ett regionalt betydelsefullt besöksmål.

Den aviserade försäljningen av Salsta slott med dess skogsegendomar är också bekymrande ur ett infrastrukturperspektiv. När staten planerar markförsäljningar bör kommunen kunna räkna med en tidig och lösningsorienterad dialog. Detta är till exempel nödvändigt för att skapa förutsättningar för det så kallade fyrspårsavtalet från 2017. I avtalet har kommunen tagit på sig ett stort ansvar för bostadsbyggande medan staten ansvarar för järnvägsutbyggnaden. Försäljningen kan försvåra de marklösningar som behövs för att genomföra avtalet. Därför krävs en tydligare samordning mellan statliga aktörer och kommunen.

Uppsala kommun uppmanar därför Statens fastighetsverk att säkerställa:

- En tidig och nära dialog med kommunen inför markförsäljningar.
- Samordning med andra statliga aktörer för att värna kulturarv och samtidigt underlätta infrastrukturprojekt.
- Att Salsta slott förvaltas och utvecklas med hänsyn till dess unika kulturhistoriska värden och potential för landsbygd och besöksnäring.

Uppsala kommun ser fram emot fortsatt dialog med Statens fastighetsverk i denna angelägna fråga.

Kommunstyrelsen

Erik Pelling
ordförande

John Hammar
sekreterare